

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ સમક્ષ

આર/વિશેષ નાગરિક અરજી નં. ૪૦૫૨ ઓફ ૨૦૨૫

મંજૂરી અને સહિ માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી એમ. કે. ઠક્કર

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર?	હા.	હા.
	હા.	

રૂપેશ ઈશ્વરભાઈ વસાવા

વિરુદ્ધ

મુખ્ય કાર્યકારી અધિકારી અને અન્યો

ઉપસ્થિતિ:

શ્રી હેમલ શાહ (૬૯૬૦) અરજદાર (ઓ) નંબર ૧ માટે

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧,૨ માટે નનાવતી એન્ડ કંપની (૭૧૦૫)

કોરમ:માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી એમ. કે. ઠક્કર

તારીખ:૦૩/૦૪/૨૦૨૫

મૌખિક ચુકાદો

૧. વર્તમાન અરજી ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ અને ૨૨૭ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવી છે, જેમાં ૨૦૧૫ના સંદર્ભ કેસ નંબર ૭૦ માં ભરૂચની વિદ્વાન શ્રમ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા ૦૩.૦૫.૨૦૧૯ ના ચુકાદાને પડકારવામાં આવ્યો છે, જેમાં વર્તમાન અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા સંદર્ભને ફગાવી દેવામાં આવ્યો હતો અને પ્રતિવાદી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા સમાપ્તિ આદેશને કાયદેસર ઠેરવવામાં આવ્યો હતો.

૨. વર્તમાન અરજદારનો કેસ છે કે અરજદારને ભરૂચ સ્થિત પ્રતિવાદીના પેટા વિભાગ સાથે ૦૫.૦૭.૨૦૦૧ ના રોજ વરિષ્ઠ સહાયક (કેશિયર) તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યો હતો. અરજદારને સોંપવામાં આવેલી ફરજ દૈનિક ધોરણે વીજળીના બિલની ચુકવણી એકત્રિત કરવાની અને રકમની વસૂલાતના રજ કલાકની અંદર બેંક ઓફ બરોડામાં પ્રતિવાદી-કંપની દ્વારા જાળવવામાં આવેલા ખાતામાં જમા કરવાની હતી. અરજદારનો કેસ છે કે તેની ફરજ દરમિયાન, ૨૦.૦૬.૨૦૧૨ થી ૦૧.૦૮.૨૦૧૩ સુધી, તેણે એટીપી મશીન એજન્સી ઓપરેટર પાસેથી રૂ. ૧,૭૯,૩૬૨-અને રૂ. ૧,૧૩,૫૭૭-ની રકમ એકત્રિત કરી હતી. અરજદારનો આગળનો કેસ એ છે કે ૩૦.૦૭.૨૦૧૩ ના રોજ, રોકડ, રૂ. ૨,૧૦,૭૩૯-એકત્રિત કરવામાં આવી હતી અને નિયમો અનુસાર, તે રજ કલાકના સમયગાળામાં બેંકમાં જમા કરાવવી પડશે. તારીખ ૦૧.૦૮.૨૦૧૩ ના રોજ બેંક ઓફ બરોડા સમક્ષ નાણાં જમા કરતી વખતે, અરજદારે બેંક ટ્રાન્સફરના સમર્થન સાથે જમા કર્યા છે.

૨.૧. પ્રતિવાદી-સત્તા દ્વારા કરવામાં આવેલો આરોપ એ છે કે અરજદારે નકલી બેંક સીલ અને બેંક કેશિયરની સહી સાથે નકલી ડિપોઝિટ સ્લિપ જમા કરાવી છે અને આ રીતે તેણે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૪૦૬, ૪૦૯, ૪૭૧, ૪૬૫, ૪૬૭ અને ૪૬૮ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનો કર્યો છે. એ-ડિવિઝન પોલીસ સ્ટેશન, સોનેરી મહેલ, ભરૂચ સમક્ષ ૧૦.૦૮.૨૦૧૩ પર ૨૦૧૩ની સી.આર.-I-૧૪૪ તરીકે

એફ. આઈ. આર. દાખલ કરવામાં આવી હતી. અરજદારે તારીખ ૧૧.૦૮.૨૦૧૩ ના રોજ સંબંધિત પોલીસ સ્ટેશન સમક્ષ રૂ. ૫,૦૩,૬૭૮ ની રકમ જમા કરાવી છે. તારીખ ૦૨.૧૧.૨૦૧૩ અને ૦૮.૧૨.૨૦૧૩ ના રોજ, ઉપરોક્ત આરોપોના સંદર્ભમાં અરજદારને કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. તારીખ ૨૨.૦૧.૨૦૧૪ ના રોજ, પ્રતિવાદી-સત્તાધિકારી દ્વારા સમાપ્તિનો આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો અને ગ્રેચ્યુઈટીની રકમ તેમજ રજા રોકડ રકમ જમ કરવામાં આવી હતી.

૨.૨.ઉપરોક્ત આદેશને પડકારતી વિભાગીય અપીલ અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી હતી જે ફગાવી દેવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ બીજી અપીલ દાખલ કરવામાં આવી હતી જે પણ ફગાવી દેવામાં આવી હતી. સેવા સમાપ્તિના આદેશને પડકારતા, આ વિવાદ ભરૂચની વિદ્વાન શ્રમ અદાલત સમક્ષ ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો, જે ૨૦૧૫ના સંદર્ભ (એલસીઆર) કેસ નંબર ૭૦ તરીકે નોંધવામાં આવ્યો હતો અને વિદ્વાન શ્રમ અદાલતે અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા સંદર્ભને નકારી કાઢતો ચુકાદો પસાર કર્યો છે, જે આ અદાલત સમક્ષ પડકારનો વિષય છે.

૩. વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી ધ્વનિ લખાનીને વિદ્વાન વકીલ શ્રી હેમલ શાહ માટે અને વિદ્વાન વકીલ શ્રી મૌલિક નાનાવતીને પ્રતિવાદી-નિયોક્તા માટે સાંભળ્યાં.

૪. વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી લાખાણી રજૂ કરે છે કે ૦૩.૦૫.૨૦૧૯ ના રોજ પસાર કરાયેલા વિવાદિત આદેશને મુખ્યત્વે આ આધાર પર પડકારવામાં આવ્યો છે કે વિદ્વાન સંદર્ભ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશ પછી, ફોજદારી અદાલતે વર્તમાન અરજદારને વર્ષ ૨૦૨૩માં કથિત આરોપોમાંથી મુક્ત કરી દીધો છે. વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી લાખાણી રજૂ કરે છે કે આરોપનો મુખ્ય મુદ્દો એ છે કે ફોજદારી ગુનો જે આખરે નિર્દોષ જાહેર કરવામાં પરિણમ્યો હતો, તેથી, વિવાદિત આદેશને રદ કરવામાં આવે તે યોગ્ય છે. વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી લાખાણી રજૂ કરે છે કે અરજદારના પિતાની ગંભીર બીમારીને કારણે, સંબંધિત શાખા સમક્ષ નિર્ધારિત સમયગાળાની અંદર રકમ જમા કરવામાં આવી ન હતી.

૪.૧.વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી લાખાણી દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે એફ. આઈ. આર. નોંધાવ્યા પછી તરત જ, અરજદારે પોલીસ સ્ટેશન સમક્ષ રકમ જમા કરાવી દીધી છે અને પ્રતિવાદી-નોકરીદાતાને કોઈ નાણાકીય નુકસાન થયું નથી. વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી લાખાણી રજૂ કરે છે કે વર્તમાન અરજદારનો પ્રતિવાદી-કંપનીની રકમનો દુરુપયોગ કરવાનો કોઈ ઇરાદો નહોતો, જો કે, તે ધ્યાનમાં લીધા વિના વિદ્વાન સંદર્ભ અદાલતે સંદર્ભને નકારી કાઢતો અને સમાપ્તિને ગેરકાયદેસર ઠેરવતો વિવાદિત આદેશ પસાર કર્યો છે, જેમાં દખલ કરવી જરૂરી છે અને તેથી, અરજીને મંજૂરી આપવી જરૂરી છે.

પ. વિરોધાભાસી વકીલ શ્રી મૌલિક નાનાવતી રજૂ કરે છે કે વિભાગીય તપાસ દરમિયાન, અરજદારે આરોપો સ્વીકાર્યા છે અને લેરેન્ડ લેબર કોર્ટ સમક્ષ કોસ-એક્ઝામિનેશન દરમિયાન, અરજદાર દ્વારા ગેરરીતિ સ્વીકારવામાં આવી છે. વિદ્વાન વકીલ શ્રી નાણાવટી રજૂ કરે છે કે કંપનીના ભંડોળની ગેરરીતિને કારણે પ્રતિવાદી-નોકરીદાતાએ વિશ્વાસ ગુમાવ્યો હોવાથી, પુનઃસ્થાપનની રાહત આપીને વિવાદિત આદેશને બદલી શકાતો નથી. વિદ્વાન વકીલ શ્રી નાણાવટી દ્વારા રજૂ કરવામાં આવે છે કે નિયમો અનુસાર, ૨૪ કલાકની અંદર, રોકડ સંબંધિત શાખામાં જમા કરાવવાની હોય છે, જો કે, તે જમા કરવામાં આવી ન હતી અને તે એફઆઈઆર નોંધાવવા પર પોલીસ સ્ટેશનમાં જમા કરવામાં આવી હતી. વિદ્વાન વકીલ શ્રી નાણાવટી રજૂ કરે છે કે શિસ્તની તપાસ તેમજ ફોજદારી અદાલતમાં પુરાવાનું ધોરણ અલગ છે.

પ.૧. વિદ્વાન વકીલ શ્રી નાણાવટી રજૂ કરે છે કે કોઈ સ્પષ્ટ નિર્દોષતા નહોતી, પરંતુ ફરિયાદી પક્ષ ફોજદારી કાર્યવાહીમાં વાજબી શંકાથી આગળ આરોપ સાબિત કરી શક્યો ન હોવાથી, નિર્દોષતા આપવામાં આવી હતી. વિદ્વાન વકીલ શ્રી નાણાવટી રજૂ કરે છે કે શિસ્તની કાર્યવાહીમાં, સંભાવનાના પ્રાધાન્યમાં ધોરણનો પુરાવો, જો કે, ફોજદારી અદાલતમાં તે વાજબી શંકાની બહાર હશે. વિદ્વાન વકીલ શ્રી નાણાવટી રજૂ કરે છે કે સ્વતંત્ર તપાસ દરમિયાન જ્યારે અરજદાર સામે

આરોપ સાબિત થાય છે, ત્યારે વિજ્ઞાન સંદર્ભ અદાલત વિવાદિત સમાપ્તિમાં દખલ ન કરવાને ન્યાયી ઠેરવી રહી હતી અને તેથી, અરજી બરતરફ થવાને પાત્ર છે.

પ.ર.વિજ્ઞાન વકીલ શ્રી નાણાવટી એ એરપોર્ટ્સ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ પ્રદીપ કુમાર બેનર્જીના ૨૦૨૫ એસસીસી ઓનલાઇન SC ૨૩૨ માં નોંધાયેલા કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે અને રજૂઆત કરી છે કે વિશ્વાસ ગુમાવ્યો હોવાથી, પુનઃસ્થાપન માટે કોઈ પ્રશ્ન ઊભો થતો નથી અને તેથી, અરજી પણ બરતરફ થવાને પાત્ર છે.

૬. સંબંધિત પક્ષો માટે વિજ્ઞાન વકીલો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી દલીલોને ધ્યાનમાં લીધા પછી અને સંદર્ભને નકારી કાઢતી વખતે વિજ્ઞાન સંદર્ભ અદાલત દ્વારા સોંપવામાં આવેલા કારણોને ધ્યાનમાં લીધા પછી, એવું લાગે છે કે કર્મચારીની કોસ એક્ઝામિનેશન દરમિયાન, નીચેની હકીકતો સ્વીકારવામાં આવી હતી: –

“કર્મચારી ૨૦.૦૬.૨૦૧૨ થી ૦૧.૦૮.૨૦૧૨ ના સમયગાળા દરમિયાન પરિષ્ઠ સહાયક-કમ-કેશિયર તરીકે સેવા આપી રહ્યો છે.તે સ્વીકારવામાં આવે છે કે પરિષ્ઠ સહાયક કેશિયર પાસે વીજળીના બિલની રકમની વસૂલાતની જવાબદારી હશે.વધુમાં સ્વીકારવામાં

આવે છે કે એટીપી મશીન એજન્સી સંચાલક અને વીજળી સંગ્રહ અધિકારી, જે રકમ એકત્રિત કરવામાં આવે છે તે કેશિયર દ્વારા રજ કલાકની અંદર બેંકમાં જમા કરાવવાની હોય છે. ૩૦.૦૭.૨૦૧૩ અને ૩૧.૦૭.૨૦૧૩ પર અરજદારે કેશિયર તરીકે સેવા આપી હતી અને ૩૦.૦૭.૨૦૧૩ પર, એટીપી મશીન એજન્ટોએ અરજદાર પાસે રૂ. ૧,૫૮,૬૩૨ ની રકમ જમા કરાવી હતી. અરજદારે બી. સી. ડી. આર. અહેવાલ સાથે સરખામણી કર્યા પછી રકમ સ્વીકારી છે. ૩૧.૦૭.૨૦૧૩ પર રૂ. ૧,૧૩,૫૭૭-ની રકમ એટીપી મશીન એજન્ટો દ્વારા જમા કરવામાં આવી હતી. અરજદાર દ્વારા બીસીડીઆર અહેવાલ સાથે સરખામણી કર્યા પછી પણ આ રકમ સ્વીકારવામાં આવે છે. ૩૧.૦૭.૨૦૧૩ પર, અરજદારે સંગ્રહ વિંડો પર રૂ. ૨,૧૦,૭૩૮ ની રકમ એકત્રિત કરી હતી, જો કે, અરજદારે તેના દ્વારા એકત્રિત કરેલી રકમ ૩૦.૦૭.૨૦૧૩ અને ૩૧.૦૭.૨૦૧૩ પર બેંક સમક્ષ ૦૧.૦૮.૨૦૧૩ પર જમા કરી નહોતી. અરજદાર દ્વારા એ પણ સ્વીકારવામાં આવ્યું છે કે બનાવટી બેંક સ્લિપ બેંકમાં જમા થયેલી રકમને રજૂ કરીને બનાવવામાં આવી હતી, જેમાં બેંકની સ્ટેમ્પમાં પણ હેરાફેરી કરવામાં આવી હતી. અરજદાર દ્વારા સ્વીકારવામાં આવે છે કે એફ. આઈ. આર. નોંધાવ્યા પછી, રકમ એ-ડિવિઝન પોલીસ સ્ટેશન સમક્ષ રૂ. ૫,૦૩,૬૭૮-ના ૧૧.૦૮.૨૦૧૩ પર જમા કરવામાં આવી

હતી.ઉપરોક્ત થાપણમાં એક મહિના અને બાર દિવસનો વિલંબ થયો હતો અને તે માટે અધીક્ષક ઇજનેર દ્વારા ૦૨.૧૧.૨૦૧૩ પર આરોપપત્ર બહાર પાડવામાં આવ્યું હતું.૧૦ દિવસનો સમય માંગવા પર, તપાસ અધિકારીએ મોકૂફી મંજૂર કરી હતી અને અરજદારે કાર્યવાહી દરમિયાન ભાગ લીધો હતો.અરજદાર દ્વારા સ્વીકારવામાં આવે છે કે તેણે પ્રતિવાદી-કંપનીનો વિશ્વાસ તોડ્યો હતો.અરજદાર દ્વારા એવું પણ જણાવવામાં આવ્યું છે કે પ્રતિવાદી-નિયોક્તાને ૦૩.૧૨.૨૦૧૩ પર દયાની અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી.એવું પણ સ્વીકારવામાં આવે છે કે વિભાગીય કાર્યવાહી દરમિયાન કેસનો બચાવ કરવા માટે પૂરતી તક આપવામાં આવી હતી અને તેમની હાજરીમાં કંપનીના સાક્ષીઓ એટલે કે શ્રી એમ આર ભગત, સુપ્રિટેન્ડેન્ટ એન્જિનિયર, શ્રી એન કે ચૌધરી, શ્રી ડી.એમ.દુકાનદાર ના પુરાવા નોંધવામાં આવ્યા હતા.તેઓએ વર્તમાન અરજદાર સામે કથિત ગેરરીતિ આરોપને પણ ટેકો આપ્યો હતો.દાખલ કરવામાં આવેલી પ્રથમ અપીલ નામંજૂર કરવામાં આવી હતી, જેમાં ૨૧.૦૩.૨૦૧૪ પરના સમાપ્તિ આદેશને પડકારવામાં આવ્યો હતો અને બીજી અપીલ પણ પ્રતિવાદી-સત્તાધિકારી દ્વારા નામંજૂર કરવામાં આવી હતી.અરજદાર દ્વારા એકમાત્ર સમજૂતી આપવામાં આવી હતી કે પિતાના કાર્ડિયાક અરેસ્ટને કારણે રકમ લેવામાં આવી

હતી અને જ્યારે તે પ્રતિવાદી-એમ્પ્લોયર પાસે ૧૦.૦૯.૨૦૧૩ પર ઉપરોક્ત રકમ જમા કરાવવા ગયો હતો, ત્યારે તે સ્વીકારવામાં આવી ન હતી કારણ કે એફઆઈઆર પહેલેથી જ દાખલ કરવામાં આવી હતી.પ્રતિવાદીના સાક્ષીના પુરાવા દરમિયાન, તે રેકૉર્ડ પર આવે છે કે અરજદારના પિતા પણ જીર્ણબીમાં સેવા આપતા હતા. સંદર્ભને રદ કરવાના વિવાદિત આદેશને છ વર્ષથી વધુ સમય પછી આ અદાલત સમક્ષ પડકારવામાં આવ્યો હતો, માત્ર ફોજદારી આરોપ દરમિયાન નિર્દોષ જાહેર થયાના આધારે.ફોજદારી અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણયનો ઉલ્લેખ કરવા પર, મુખ્યત્વે નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો કે રકમ ડીજીવીસીએલ ઓફિસમાં જમા કરવામાં આવી છે અને નોકરીદાતાને કોઈ નુકસાન થયું નથી.

૭. આ અદાલતે ડિવિઝનલ કંટ્રોલર, કર્ણાટક રાજ્ય માર્ગ પરિવહન નિગમ વિરુદ્ધ રાવના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણયનો સંદર્ભ આપ્યો છે, જેમાં ૨૦૧૨ના ૧ એસ. સી. સી. જજમાં અહેવાલ આપ્યો હતો, જેમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો છે કે જે કેસમાં ફોજદારી કાર્યવાહીથી સ્વતંત્ર રીતે તપાસ હાથ ધરવામાં આવી છે, ફોજદારી અદાલતમાં નિર્દોષ જાહેર કરવાથી કોઈ મદદ મળતી નથી, ભલે કોઈ વ્યક્તિ ફોજદારી અદાલત દ્વારા નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવી હોય, ઘરેલું તપાસ હાથ ધરવામાં

આવી શકે છે, કારણ એ છે કે ઘરેલું તપાસ અને ફોજદારી કેસમાં જરૂરી પુરાવાઓનું ધોરણ એકસાથે અલગ છે. ફોજદારી કેસમાં, સાબિતીનું ધોરણ વાજબી શંકાની બહાર હોય છે, જ્યારે સ્થાનિક તપાસમાં તે સંભાવનાનું પ્રાધાન્ય હોય છે, જે લાગુ કરવા માટેના પરીક્ષણની રચના કરે છે.

૮. આ અદાલતે ૨૦૨૧ ૧૨ એસ. સી. સી. ૫૬૯ માં નોંધાયેલા રાજસ્થાન રાજ્ય અને અન્યો વિરુદ્ધ હીમ સિંહના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણયનો પણ ઉલ્લેખ કર્યો છે, જેમાં એવું માનવામાં આવે છે કે જ્યાં સુધી આરોપી ફોજદારી સુનાવણીમાં સન્માનજનક નિર્દોષ ન હોય ત્યાં સુધી, સાક્ષી પ્રતિકૂળ બનવાને કારણે અથવા તકનીકી કારણોસર નિર્દોષ જાહેર થવાને કારણે, નિર્દોષ જાહેર થવાને કારણે શિસ્તની કાર્યવાહીમાં નિર્ણયને અસર થશે નહીં અને તે આપમેળે પુનઃસ્થાપન તરફ દોરી જશે.

૯. આ અદાલતે એરપોર્ટ્સ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ પ્રદીપ કુમાર બેનર્જી (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં વિદ્વાન વકીલ શ્રી નાણાવટી દ્વારા વિશ્વાસપાત્ર નિર્ણયનો પણ ઉલ્લેખ કર્યો છે, જેમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે: –

“૩૪. અમારા વિચારમાં, ડિવિઝન બેન્ચે ફોજદારી સુનાવણીમાં જરૂરી સાબિતીના ધોરણને નોકરીદાતા દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી શિસ્તની તપાસની સરખામણીમાં બદલવામાં ગંભીર ભૂલ કરી હતી. તે કાયદાનો

સ્થાયી સિદ્ધાંત છે કે ફોજદારી સુનાવણીમાં ફરિયાદી પક્ષ પર મૂકવામાં આવેલો બોજ એ કેસને વાજબી શંકાથી આગળ સાબિત કરવાનો છે.જો કે, શિસ્તની તપાસમાં, વિભાગ પરનો બોજ મર્યાદિત હોય છે અને સંભાવનાઓના પ્રાધાન્યના સિદ્ધાંત પર તેનો કેસ સાબિત કરવો જરૂરી છે.આ સંબંધમાં, ભારત સંઘ વિરુદ્ધ સરદાર બહાદુર, ૨૮માં આ અદાલતના ચુકાદાથી અમને ફાયદો થયો છે, જેમાં આ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો હતો: –

“૧૫.....શિસ્તની કાર્યવાહી એ ફોજદારી કાર્યવાહી નથી.જરૂરી પ્રમાણભૂત સાબિતી એ છે કે સંભાવનાની પ્રાધાન્યતા અને વાજબી શંકાની બહારનો પુરાવો નહીં.જો નંદ કુમાર પ્રતિવાદી સાથે સત્તાવાર વ્યવહાર કરી શકે તેવી વ્યક્તિ હોવાનું અનુમાન એ હતું કે જે એક વાજબી વ્યક્તિ કેસની સાબિત હકીકતો પરથી મેળવશે, તો ઉચ્ચ અદાલત તેના આધારે નિર્ણય પર અપીલની અદાલત તરીકે બેસી શકે નહીં.જ્યાં કેટલીક સુસંગત સામગ્રીઓ હોય કે જેને સત્તામંડળે સ્વીકારી છે અને કઈ સામગ્રીઓ અધિકારી દોષિત છે તે નિષ્કર્ષને વાજબી રીતે સમર્થન આપી શકે છે, ત્યાં સામગ્રીની સમીક્ષા કરવી અને સામગ્રી પર સ્વતંત્ર તારણ પર પહોંચવું એ કલમ ૨૨૬ હેઠળ તેના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરતી ઉચ્ચ અદાલતનું કાર્ય નથી.જો તપાસ યોગ્ય રીતે હાથ ધરવામાં આવી હોય તો પુરાવાની

પર્યાપ્તતા અથવા વિશ્વસનીયતાનો પ્રશ્ન હાઈકોર્ટ સમક્ષ રજૂ કરી શકાતો નથી. ." ૨૮ (૧૯૭૨) ૪ એસસીસી ૬૧૮."

૧૦. ઉપરોક્ત કેસોમાં સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણયને ધ્યાનમાં લીધા પછી, આ અદાલતનો મત છે કે ફોજદારી કેસમાં માત્ર નિર્દોષ જાહેર કરવાથી સ્વતંત્ર રીતે હાથ ધરવામાં આવેલી વિભાગીય તપાસના પરિણામને અસર થશે નહીં, ખાસ કરીને જ્યારે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતના ઉદ્ધંધન અંગે કોઈ આક્ષેપો કરવામાં આવ્યા ન હોય.

૧૧. આ ઉપરાંત આ અદાલતનો મત છે કે એકવાર એમ્પ્લોયર કર્મચારી પરનો વિશ્વાસ ગુમાવી દે અને વિશ્વાસની વાસ્તવિક ખોટની પુષ્ટિ થઈ જાય તે પછી સજાના આદેશને પડકારથી મુક્ત ગણવો જોઈએ કારણ કે વિશ્વાસ અને વિશ્વાસના હોદ્દાનું નિર્વહન કરવા માટે સંપૂર્ણ અખંડિતતાની જરૂર છે અને વિશ્વાસ ગુમાવવાના કિસ્સામાં, પુનઃસ્થાપન આપી શકાતું નથી. આ અદાલતના અભિપ્રાયમાં ન્યાયિક મંચ તરફથી ઉદારતા અથવા ખોટી સહાનુભૂતિ માટે કોઈ સ્થાન નથી અને તેથી સજાના જથ્થામાં દખલગીરી કરવી, જ્યાં નોકરીદાતા દ્વારા કથિત ગેરવર્તણૂક સાબિત થાય છે.

૧૨. આ અદાલતના ઉપરોક્ત દ્રષ્ટિકોણને ૨૦૦૬ ડ એસ. સી. સી. ૧૮૭માં નોંધાયેલા વિભાગીય નિયંત્રક, <આઈ. ડી. ૧> વિરુદ્ધ એચ. અમરેશના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણય દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવ્યું છે, જેમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે: –

“૧૮. તાત્કાલિક કિસ્સામાં, ગુનેગાર કર્મચારી દ્વારા ભંડોળની ગેરરીતિ માત્ર રૂ. ૩૬૦.૯૫.આ અદાલતે કોર્પોરેશનના ભંડોળની ગેરરીતિ કરનારા ગુનેગાર કર્મચારીઓને આપવામાં આવતી સજા અને ધ્યાનમાં લેવાના પરિબળો પર વિચાર કર્યો છે.આ અદાલતે ચુકાદાઓની શ્રેણીમાં એવું માન્યું હતું કે પ્રાથમિક પરિબળ તરીકે વિશ્વાસ ગુમાવવો અને નાણાંની રકમની ગેરરીતિ નહીં અને સહાનુભૂતિ અથવા ઉદારતા એ પરિબળ ન હોઈ શકે જે કાયદામાં અસ્વીકાર્ય છે.જ્યારે કોઈ કર્મચારી ચોરી કરવા અથવા કોર્પોરેશનના ભંડોળની ગેરરીતિ કરવા બદલ દોષિત પુરવાર થાય છે, ત્યારે કોર્પોરેશનમાં આવા કર્મચારીમાં વિશ્વાસ અથવા વિશ્વાસ ગુમાવવો અને બરતરફીની સજા આપવામાં કંઈ ખોટું નથી.આવા કિસ્સાઓમાં, ન્યાયિક મંચો તરફથી ઉદારતા અથવા ખોટી સહાનુભૂતિ માટે કોઈ સ્થાન નથી અને તેથી સજાના પ્રમાણમાં દખલગીરી કરવી.કર્ણાટક રાજ્ય માર્ગ પરિવહન નિગમનો ચુકાદો.વી. એસ. બી. એસ. હુલીકટ્ટી, (૨૦૦૧) ૨ એસ. સી. સી. ૫૭૪ પર પણ આ ચુકાદામાં

અન્ય લોકો વચ્ચે આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો.જે વાહનમાંથી આ રકમ વસૂલવામાં આવી હતી તે વાહનના મુસાફરોની તપાસ પણ જરૂરી નહોતી.અમારા મતે, પ્રતિવાદી તરફથી ઉપરોક્ત વધારાની રકમનો કબજો, એક હકીકત સાબિત થાય છે, તે પોતે જ એક ખોટી વર્તણૂક છે અને તેથી શ્રમ અદાલત અને હાઈકોર્ટના વિદ્વાન ન્યાયાધીશોએ મુસાફરોના પુરાવા પર આગ્રહ કરીને પોતાને ખોટી દિશા આપી જે સંપૂર્ણપણે જરૂરી નથી.આ સિવાય, પ્રતિવાદી પાસે ઉપરોક્ત વધારાની રકમ વહન કરવા માટે કોઈ સમજૂતી નહોતી.આ ચૂક તેને દોષી ઠેરવવા માટે પૂરતી હતી.આ કૃત્ય એટલું ઘોર બેદરકારીભર્યું હતું કે પ્રતિવાદી વાહક તરીકે જાળવી રાખવા યોગ્ય ન હતો કારણ કે તેની આવી કાર્યવાહી અથવા નિષ્ક્રિયતા અપીલકર્તાને નાણાકીય નુકસાન પહોંચાડવા માટે બંધાયેલો હતો, ભલે તે રકમ ગમે તે હોય.

૨૫. અમારા મતે, ટૂંકા ગાળાનું રેમિટન્સ પણ ગેરવર્તણૂક સમાન છે અને તેથી, આ અદાલતના ચુકાદાઓને લાગુ કરીને, પુનઃસ્થાપનનો આદેશ આપતી ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા વિવાદિત આદેશ પસાર થવો જોઈએ નહીં.તેથી, ડિવિઝન બેન્ચના વિદ્વાન ન્યાયાધીશો દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશને રદ કરવામાં અને પ્રતિવાદીને સેવામાંથી બરતરફ કરવાના આદેશને પુનઃસ્થાપિત કરવામાં અમને કોઈ ખચકાટ

નથી.એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે શ્રમ અદાલતના આદેશને અનુસરીને પ્રતિવાદીને સેવામાં પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવ્યો હતો.આ અદાલત દ્વારા કોઈ સ્ટે આપવામાં આવ્યો ન હોવાથી પ્રતિવાદીએ કોર્પોરેશનની સેવામાં ચાલુ રાખ્યું હતું.આ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત કાયદા અને આ કેસના તથ્યો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને, પ્રતિવાદીને, અમારા મતે, આગળ સેવામાં ચાલુ રહેવાનો કોઈ કાનૂની અધિકાર નથી.તેથી અમે અપીલકર્તા-નિગમને પ્રતિવાદીને તાત્કાલિક સેવામાંથી મુક્ત કરવા નિર્દેશ આપીએ છીએ.જો કે, અમે સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે આ સમયગાળા દરમિયાન પ્રતિવાદીને ચૂકવવામાં આવેલ પગાર અને અન્ય વેતન પ્રતિવાદી પાસેથી વસૂલવામાં આવશે નહીં.અમે એ પણ વધુ સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે બરતરફીના આદેશને ધ્યાનમાં રાખીને પ્રતિવાદી કોઈ વધુ વેતન માટે હકદાર રહેશે નહીં."

૧૩. તે ઉપરાંત, ભારત પેટ્રોલિયમ કોર્પોરેશનના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા કલમ ૧૧ (એ) હેઠળ વિદ્વાન શ્રમ અદાલતની સત્તાની ચર્ચા કરવામાં આવે છે.લિમિટેડ અને અન્યો વિરુદ્ધ ટી.કે.રાજુ એ ૨૦૦૬ ૩ એસસીસી ૧૪૩ માં અહેવાલ આપ્યો હતો, જેમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે: –

“૧૧. પંજાબ રાજ્ય અને અન્યો વિરુદ્ધ રામસિંહ ભૂતપૂર્વ. કોન્સ્ટેબલ
[(૧૯૯૨) ૪ એસ. સી. સી. ૫૪] એ જણાવ્યું હતું કે: -

"બ્લેક લો ડિક્શનરીની છઠ્ઠી આવૃત્તિમાં પાનું ૯૯૯ પર ગેરવર્તણૂકને
આ રીતે વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવી છે:

"કેટલાક સ્થાપિત અને ચોક્કસ નિયમોનું ઉલ્લંઘન, પ્રતિબંધિત કૃત્ય,
ફરજમાં બેદરકારી, ગેરકાયદેસર વર્તન, ઇરાદાપૂર્વકનું વર્તન, અયોગ્ય
અથવા ખોટું વર્તન, તેના સમાનાર્થી શબ્દો દુર્વ્યવહાર, દુષ્કૃત્ય,
દુર્વ્યવહાર, અપરાધ, અયોગ્ય, ગેરવહીવટ, અપરાધ છે, પરંતુ
બેદરકારી અથવા બેદરકારી નહીં. કાર્યાલયમાં ગેરવર્તણૂકને આ રીતે
વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવી છે:

"જાહેર અધિકારી દ્વારા તેના કાર્યાલયની ફરજોના સંબંધમાં કોઈપણ
ગેરકાયદેસર વર્તન, ઇરાદાપૂર્વકનું હોવાને પાત્ર છે. આ શબ્દ એવા
કાર્યોને સમાવે છે જે કાર્યાલય ધારકને કરવાનો કોઈ અધિકાર ન હતો,
અયોગ્ય રીતે કરવામાં આવેલાં કૃત્યો અને હકારાત્મક ફરજની સામે
કાર્ય કરવામાં નિષ્ફળતા.

૧૨. પી. રામનાથ ઐયરના એડવાન્સ લો લેક્સિકન, ત્રીજી
આવૃત્તિમાં, પાન ૩૦૨૬ પર, 'ગેરવર્તણૂક' શબ્દને નીચે પ્રમાણે
વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવ્યો છે:

"ગેરવર્તણૂક શબ્દનો અર્થ ખોટો ઈરાદો છે અને માત્ર ચુકાદાની ભૂલ નથી.ગેરવર્તન એ જરૂરી નથી કે તે નૈતિક અધઃપતનને સંડોવતા વર્તન જેવું જ હોય.ગેરવર્તણૂક શબ્દ એક સંબંધિત શબ્દ છે, અને તેનો અર્થ વિષય-બાબત અને સંદર્ભ કે જેમાં આ શબ્દ આવે છે, તે અધિનિયમ અથવા કાયદાના અવકાશને ધ્યાનમાં રાખીને થવો જોઈએ, જેનો અર્થ કરવામાં આવી રહ્યો છે.ગેરવર્તણૂકનો શાબ્દિક અર્થ થાય છે ખોટું વર્તન અથવા અયોગ્ય વર્તન.

૧૩. એકથી વધુ પ્રસંગોએ, વિવિધ અદાલતોએ સમજાવવા માટે સખત મહેનત કરી છે કે કાલરા (સુપ્રા) કોઈ પણ લવચીક નિયમ નિર્ધારિત કરતું નથી.[જુઓ પ્રબોધ કુમાર ભૌમિક વિરુદ્ધ કલકત્તા યુનિવર્સિટી અને અન્ય, ૧૯૯૪ (૨) સી. એલ. જે. ૪૫૬, તારા ચંદ વિરુદ્ધ ભારત સંઘ અને અન્ય. સીડબ્લ્યુપી ૫૫૫૨/૨૦૦૦ નો નિકાલ ૨૭મી ઓગસ્ટ, ૨૦૦૨ (દિલ્લી હાઈકોર્ટ), સરકારના સચિવ અને અન્યો વિરુદ્ધ એ. સી. જે. બ્રિટો, ૧૯૯૭) ૩ એસસીસી ૩૮૭ અને નોરતનમલ ચૌરાંરિયા વિરુદ્ધ એમ. આર. મુરલી અને અન્ય (૨૦૦૪) ૫ એસસીસી ૬૮૯].

૧૬. આવી બાબતોમાં ન્યાયિક સમીક્ષાની સત્તા મર્યાદિત છે.આ અદાલતે સંખ્યા વિના સમય આપ્યો હતો કે સજાના જથ્થામાં દખલ નિયમિત રીતે થવી જોઈએ નહીં.[વી. રમણ વિ. A.P.SRTC અને

અન્યો, (૨૦૦૫) ૭ એસસીસી ૩૩૮, અને રાજસ્થાન રાજ્ય અને અબ્ર વિ. જુઓ.મોહમ્મદ અયુબ નાઝ, ૨૦૦૬ (૧) સ્કેલ ૭૯].

૧૭. આ કેસની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને, અમારો અભિપ્રાય છે કે એવું ન કહી શકાય કે સજાનું પ્રમાણ પ્રતિવાદી સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપોથી સંપૂર્ણપણે અસમાન હતું.

૧૮. તેથી, ઉચ્ચ અદાલતે વિવાદિત ચુકાદો પસાર કરવામાં ભૂલ કરી હતી, જે તે મુજબ રદ કરવામાં આવે છે.અપીલની મંજૂરી છે.કોઈ ખર્ચ વસુલવામાં આવશે નહિ."

૧૪. આ ઉપરાંત, આ અદાલતનો મત છે કે એકવાર ટ્રિબ્યુનલે એવું માન્યું કે સ્થાનિક તપાસ યોગ્ય રીતે હાથ ધરવામાં આવી હતી અને તેમાં નિષ્કર્ષ પર પહોંચવું વાજબી હતું, ટ્રિબ્યુનલને અપીલમાં બેસવાનો અને તેના પોતાના ચુકાદાને બદલવાનો કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી.એવા કિસ્સાઓમાં કે જ્યાં ગેરવર્તણૂક માન્ય અને યોગ્ય ઘરેલું તપાસ દ્વારા સાબિત થઈ હતી અને નોકરીદાતાની કાર્યવાહી પ્રામાણિક હતી,

ટ્રિબ્યુનલ પાસે નોકરીદાતા દ્વારા લાદવામાં આવેલી સજામાં ફેરફાર કરવાની કોઈ સત્તા નહોતી.તે પૃષ્ઠભૂમિમાં, આ અદાલત સંદર્ભને નકારી કાઢવામાં વિદ્વાન શ્રમ અદાલતના દૃષ્ટિકોણને સમર્થન આપે છે.

૧૫. તમામ સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને, આ અદાલતને વિવાદિત આદેશમાં દખલગીરી માટે અરજદાર વતી વિદ્વાન વકીલ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતમાં કોઈ ગુણદોષ જોવા મળ્યો ન હતો, તેથી અરજી રદ થવાને પાત્ર છે.

૧૬. પરિણામે, આ અરજી રદ કરવામાં આવે છે.

(એમ. કે. ઠક્કર, ન્યાયમૂર્તિ.)

નિવ્યા એ. નાયર

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.